

**STANOVY Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
v Slovenskej republike
ZPMP v SR**

Článok 1

Názov, sídlo, vznik a územná pôsobnosť

1. Združenie má názov: Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike. Združenie môže používať pri svojej činnosti aj skratku ZPMP v SR, ktorá je registrovanou skratkou názvu združenia aj vo vzťahu k tretím osobám.
2. ZPMP v SR je právnickou osobou.
3. Sídlo ZPMP v SR je Alstrova 6073/153, 831 06 Bratislava Rača.
4. ZPMP v SR je občianskym združením a vyvíja činnosť na území Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. V zmysle § 7 ods. 10 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch je ZPMP v SR registrovaný sociálny podnik, r. s. p.

Článok 2

Hlavné úlohy a ciele

1. Hlavným poslaním ZPMP v SR je všeobecná podpora činností a opatrení zameraných v prospech detí, mládeže a dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodín, bez ohľadu na to, či človek s postihnutím, jeho rodičia alebo opatrovníci sú členmi združenia.
2. ZPMP v SR v zmysle platných právnych predpisov vykonáva prevenciu a poskytuje sociálne poradenstvo (základné a špecializované) a sociálnu rehabilitáciu pre občanov so zdravotným postihnutím. Ďalej poskytuje účinnú podporu a poradenstvo najmä v oblasti včasnej starostlivosti, rehabilitácie, predškolskej a školskej starostlivosti, denných stacionárov, ambulantných a poradenských služieb, zabezpečovania pracovných príležitostí, chránených dielní a pracovísk, podporovaného zamestnávania a samostatného, podporovaného a chráneného bývania, pomoci rodine, mobilnej starostlivosti, voľného času a klubovej činnosti. Podieľa sa na vzdelávaní a doškolovaní profesionálnych a dobrovoľníckych pracovníkov.
3. Obhajuje práva a záujmy ľudí s mentálnym a kombinovaným postihnutím a ich rodín, venuje sa rozvoju a šíreniu sebaobhajovania. Poskytuje im pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností. ZPMP v SR spolupracuje so Združením sebaobhajcov Slovenska, predovšetkým odovzďávaním skúseností a materiálov k rozvíjaniu ich aktivít. Predseda Združenia sebaobhajcov Slovenska je členom predsedníctva ZPMP v SR (článok 8 ods. 1).
4. Vzdeláva deti a dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, rodičov, členov združenia a odborníkov. Usporiadava a zabezpečuje prednášky, semináre, konferencie a sympóziá, kurzy, kongresy a výstavy prác svojich členov. Organizuje rekondičné, rehabilitačné a integračné pobyty, exkurzie a výmenné pobyty i účasť svojich členov na podobných akciách iných humanitných a charitatívnych organizácií.
5. V rámci publikačnej činnosti vydáva časopisy združenia, odborné publikácie, letáky, stará sa o podporu vydávania beletrie venovanej problematike života ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín.

6. Iniciuje zriaďovanie modelových chránených pracovísk, chránených dielní, podporovaného zamestnávania a sociálnych podnikov, samostatného, podporovaného a chráneného bývania, denných stacionárov, rehabilitačných stredísk, podobných zariadení a služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím. S týmto zameraním zriaďuje aj vlastné zariadenia a podnikateľské prevádzky.
7. Spolupracuje so štátnou a verejnou správou, s organizáciami tretieho sektora a so súkromným sektorom.
8. Aktívne sa zapája do tvorby právnych predpisov, ktoré sa dotýkajú života ľudí s mentálnym postihnutím, rodičov a členov združenia. Túto svoju činnosť vykonáva pri príprave námetov a podkladov pri práci na tvorbe predpisov, pričom významným spôsobom v legislatívnom procese uplatňuje pripomienky a návrhy, ktoré iniciatívne predkladá štátnym orgánom za účelom zlepšenia starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím.
9. Pôsobí vo verejnosti na zlepšovanie vzťahov, postojov a názorov verejnosti k ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám.
10. Získava informácie o práci podobných organizácií v zahraničí, nadväzuje kontakty a spoluprácu s medzinárodnými a nadnárodnými organizáciami.
11. Poskytuje účinnú pomoc miestnym združeniam a ľuďom s mentálnym postihnutím vo všetkých oblastiach svojej pôsobnosti.
12. Na koordináciu činnosti a výkon odborných poradenských služieb ZPMP v SR a na poskytovanie účinnej pomoci miestnym združeniam vo vzťahu k verejnej správe a obecnej samospráve, môže podľa potreby regiónu vytvárať krajské poradenské centrá ZPMP.
13. Zriaďuje podnikateľské prevádzky za účelom zamestnávania a prípravy na zamestnanie ľudí s mentálnym postihnutím v týchto oblastiach:
 - pohostinská činnosť a výroba hotových jedál pre výdajne,
 - prevádzkovanie čistiarne a práčovne,
 - ubytovacie služby bez poskytovania pohostinských činností,
 - poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu,
 - prevádzkovanie výdajne stravy,
 - poskytovanie obslužných služieb pri kultúrnych a iných spoločenských podujatiach,
 - vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti.
14. Podnikateľské prevádzky sú zamerané na dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu. Za pozitívny sociálny vplyv je považované zamestnávanie ľudí s mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím, pričom títo zamestnanci tvoria najmenej 30% z celkového počtu zamestnancov podnikateľských prevádzok.

Článok 3

Členstvo

1. Členmi ZPMP v SR sú miestne združenia ZPMP, ktoré majú právnu subjektivitu, krajské poradenské centrá ZPMP a iné právnické a fyzické osoby.

2. Miestne združenia, ktoré tvoria členskú základňu ZPMP v SR musia mať v názve ZPMP v ... (miesto pôsobnosti) a ich stanovy nesmú byť v rozpore so Stanovami ZPMP v SR.
3. Členstvo v ZPMP v SR vzniká na základe žiadosti po schválení predsedníctvom.
4. Čestnými členmi môžu byť osobnosti so záujmom o rozvoj a pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím. O návrhu rozhoduje Valné zhromaždenie (ďalej len VZ).
5. Členstvo v ZPMP v SR zaniká vystúpením, stratou právnej subjektivity alebo vylúčením z dôvodu neplnenia povinností (čl.4 ods.2). O vylúčení člena zo ZPMP v SR rozhoduje predsedníctvo. O odvolaní proti rozhodnutiu rozhoduje VZ.

Článok 4

Práva a povinnosti členov

1. Členovia miestnych ZPMP, právnických osôb a fyzické osoby majú tieto práva:
 - byť volení do orgánov ZPMP v SR prostredníctvom svojich delegátov,
 - podávať návrhy na kandidátov do orgánov ZPMP v SR,
 - zúčastňovať sa na všetkých aktivitách ZPMP v SR a byť o nich včas informovaní,
 - podávať návrhy a pripomienky k činnosti, žiadať ich prerokovanie a zúčastniť sa ich prerokovaní v súlade s organizačným a rokovacím poriadkom ZPMP v SR,
 - využívať poradenské služby, aktivity a zariadenia ZPMP v SR.
2. Členovia majú tieto povinnosti:
 - poznať a rešpektovať stanovy ZPMP v SR,
 - platiť členské príspevky za každý kalendárny rok najneskôr do 30.4.,
 - obhajovať záujmy ZPMP v SR,
 - predkladať správy o činnosti za predchádzajúci rok do 30.06. nasledujúceho kalendárneho roka.

Článok 5

Orgány ZPMP v SR

1. Orgánmi ZPMP v SR sú Valné zhromaždenie, Predsedníctvo, Revízna komisia, Rada predsedov a Poradný výbor.

Článok 6

Valné zhromaždenie

1. Valné zhromaždenie (ďalej len „VZ“) je najvyšším orgánom ZPMP v SR. Zúčastňujú sa na ňom delegáti, členovia predsedníctva, členovia revíznej komisie a hostia.
2. VZ sa koná raz za štyri roky. Zvoláva ho predsedníctvo najmenej dva mesiace pred termínom konania a určí kľúč na voľbu delegátov.
3. Mimoriadne VZ musí byť zvolané, keď o to požiadajú písomne najmenej polovica všetkých členov ZPMP v SR alebo predsedníctvo, alebo revízna komisia do dvoch mesiacov po doručení žiadosti.
4. VZ je uznášaniaschopné za prítomnosti nadpolovičnej väčšiny všetkých pozvaných delegátov. Ak sa nezídu nadpolovičná väčšina pozvaných delegátov, predsedníctvo po vyhlásenej prestávke zvolá nové VZ s tým počtom delegátov, ktorí sú prítomní. Uznášaniaschopné bude VZ, ak je prítomných najmenej 35 % pozvaných delegátov podľa bodu 2. Ku zmene stanov a zániku združenia treba súhlas dvoch tretín pozvaných delegátov.

5. V naliehavom prípade alebo v prípade, ak podľa povahy veci, ktorá má byť predmetom uznesenia Valného zhromaždenia ZPMP v SR (ďalej len „VZ ZPMP v SR“), sa nevyžaduje zasadnutie VZ ZPMP v SR, môže byť uznesenie VZ ZPMP v SR prijaté osobitnou písomnou formou (ďalej len „procedúra per rollam“). O použití procedúry per rollam na prijatie uznesenia VZ ZPMP v SR rozhoduje Predsedníctvo ZPMP v SR.
6. Procedúrou per rollam nemožno prijať uznesenie k zásadnému stanovisku Predsedníctva ZPMP v SR.
7. Rozhodnutie predsedu ZPMP v SR o použití procedúry per rollam doručí Riaditeľ Republikovej centrály ZPMP v SR členom VZ ZPMP v SR spolu s materiálom a návrhom uznesenia VZ ZPMP v SR, pričom zároveň uvedenie deň a hodinu, do ktorej môže člen VZ ZPMP v SR platne doručiť písomne alebo v elektronickej podobe svoje rozhodnutie o hlasovaní. Nepredloženie rozhodnutia o hlasovaní v určenom termíne sa považuje za zdržanie sa hlasovania o predložennom návrhu uznesenia VZ ZPMP v SR.
8. K použitiu procedúry per rollam sa môžu členovia VZ ZPMP v SR vyjadriť bez zbytočného odkladu po doručení rozhodnutia o jej použití alebo súčasne so svojím rozhodnutím o hlasovaní.
9. Ak člen VZ ZPMP v SR nesúhlasí s použitím procedúry per rollam na prijatie uznesenia VZ ZPMP v SR, svoje stanovisko odôvodní.
10. Na prijatie uznesenia VZ ZPMP v SR použitím procedúry per rollam sa vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasujúcich členov VZ ZPMP v SR s predloženým návrhom uznesenia.
11. Po ukončení hlasovania použitím procedúry per rollam Riaditeľ Republikovej centrály ZPMP v SR vyhodnotí výsledky hlasovania a o hlasovaní o návrhu uznesenia vypracuje záznam, ktorý schvaľuje svojím podpisom Predseda ZPMP v SR. Záznam o výsledkoch hlasovania VZ ZPMP v SR použitím procedúry per rollam spolu s uznesením VZ ZPMP v SR doručí Riaditeľ Republikovej centrály ZPMP v SR členom VZ ZPMP v SR najneskôr do 7 pracovných dní odo dňa ukončenia hlasovania.
12. Uznesenia VZ ZPMP v SR prijaté použitím procedúry per rollam majú rovnakú záväznosť ako uznesenia prijaté na zasadnutí VZ ZPMP v SR.
13. Do kompetencie VZ patrí:
 - Schvaľovať zmeny stanov ZPMP v SR a ich doplnky,
 - voliť a odvolávať členov volených orgánov ZPMP v SR: predsedu, členov predsedníctva, revíznej komisie a ich náhradníkov,
 - schvaľovať rokovací a volebný poriadok VZ,
 - schvaľovať koncepciu programu a činnosť združenia,
 - delegovať právomoci na orgány ZPMP v SR,
 - schvaľovať zlúčenie s inými združeniami a zrušenie združenia,
 - schvaľovať prijatie čestných členov, rozhodovať vo veciach odvolania proti vylúčeniu člena,
 - schvaľovať správu o činnosti ZPMP v SR, o hospodárení a správu revíznej komisie,
 - schvaľovať výšku členských príspevkov.

Článok 7

Štatutárny orgán

1. Štatutárnym orgánom ZPMP v SR je riaditeľ Republikovej centrály ZPMP v SR (ďalej len „RC ZPMP v SR“).
2. Riaditeľa menuje a odvoláva predsedníctvo v súlade s Článkom 8, ods. 8 týchto stanov, ktorému aj za výkon svojej funkcie zodpovedá.
3. Štatutárny orgán zastupuje ZPMP v SR navonok, koná v mene organizácie a reprezentuje organizáciu.

Článok 8

Predsedníctvo a operatívny výbor

1. Predsedníctvo je výkonným orgánom združenia, má sedem (7) členov na čele s predsedom. Predseda je volený VZ samostatným hlasovaním, piati (5) členovia predsedníctva sú volení VZ. Volebné obdobie predsedu a členov predsedníctva je štyri (4) roky. Na miesto odstupujúceho člena nastupuje náhradník. Funkcie členov predsedníctva sú čestné. Deviatym členom predsedníctva je počas svojej funkcie predseda Združenia sebaobhajcov Slovenska, ktorý nie je volený VZ ZPMP v SR.
2. Predseda reprezentuje ZPMP v SR v rokovaníach s najvyššími orgánmi štátnej a verejnej správy SR, zastupiteľskými úradmi a zahraničnými partnerskými organizáciami. Predseda prispieva k rozvoju spolupráce jednotlivých členov ZPMP v SR, stmeluje všetkých členov ZPMP v SR.
3. Predsedníctvo si zo svojho stredu volí dvoch podpredsedov a ďalších dvoch členov, ktorí spolu s predsedom tvoria operatívny výbor. Operatívny výbor sa schádza medzi zasadnutiami predsedníctva podľa potreby v mimoriadnych prípadoch. Môže rozhodovať v plnom rozsahu vo veciach patriacich predsedníctvu, ktoré neznesú odklad i prostredníctvom komunikačných prostriedkov („per rollam“). Operatívny výbor je povinný predkladať zápisnice zo zasadnutí na najbližšom zasadnutí predsedníctva.
4. Predsedníctvo sa schádza najmenej štyri (4) krát za rok. Zvoláva ho predseda. Ak funkcia predsedu nie je obsadená, zvoláva ho podpredseda.
5. Ak sa na tom predsedníctvo dohodlo, je možné prijímať rozhodnutia aj procedúrou per rollam. Hlasovanie vyvolá riaditeľ RC ZPMP v SR v lehote 7 pracovných dní od príslušného zasadnutia. Hlasovanie prebieha elektronickou poštou a lehota na vyjadrenie nesmie byť kratšia ako 7 pracovných dní od začatia hlasovania. Riaditeľ RC ZPMP v SR vyžaduje pri elektronickej komunikácii potvrdenie o prečítaní.
6. Ak sa člen predsedníctva v stanovenej lehote z akýchkoľvek dôvodov nevyjadrí, má sa za to, že sa zdržal hlasovania. Rozhodnutie je prijaté, ak s ním súhlasila nadpolovičná väčšina všetkých členov predsedníctva. O výsledku hlasovania informuje riaditeľ RC ZPMP v SR predsedníctvo do 7 pracovných dní od ukončenia hlasovania.
7. Pre prijímanie uznesení predsedníctva použitím procedúry per rollam sa primerane použijú ustanovenia stanov o prijímaní záverov a uznesení VZ ZPMP v SR podľa článku 6 stanov.

Uznesenia predsedníctva prijaté použitím procedúry per rollam majú rovnakú záväznosť ako uznesenia prijaté na zasadnutí predsedníctva.““

8. Do kompetencie predsedníctva patrí:
 - predkladať návrh rozpočtu a plán činnosti Rade predsedov,
 - rozpracovávať uznesenia a závery VZ,
 - schvaľovať rozpočet a plán činnosti na príslušný rok vypracovaný na RC,
 - schvaľovať prijímanie nových členov ZPMP v SR,
 - zvolávať riadne a mimoriadne VZ,
 - vydávať a schvaľovať organizačný a rokovací poriadok predsedníctva,
 - schvaľovať organizačný poriadok RC,
 - prerozdeľovať účelové dotácie miestnym združeniam,
 - schvaľovať koncepciu stykov so zahraničím,
 - menovať a odvolávať riaditeľa RC ZPMP v SR na základe výsledkov konkurzu a určovať jeho plat,
 - schvaľovať použitie neúčelových finančných prostriedkov v rozsahu určenom uznesením VZ,
 - zriaďovať odborné komisie,
 - podávať správy o činnosti ZPMP v SR Valnému zhromaždeniu a priebežne o nej informovať miestne združenia,
 - schvaľovať zriadenie modelových pracovísk a vlastných zariadení v zmysle čl. 2 ods. 6 Stanov ZPMP v SR podľa osobitných predpisov,
 - schvaľovať plnenie ďalších úloh, ktoré vyplynú z potrieb združenia.
9. Povinnosti členov predsedníctva:
 - zúčastňovať sa zasadaní,
 - plniť úlohy vyplývajúce z kompetencií a ďalšie určené úlohy,
 - v zmysle platných právnych predpisov zachovávať mlčanlivosť o veciach, ktoré majú dôverný charakter.

Článok 9

Rada predsedov

1. Rada predsedov je orgánom ZPMP v SR, ktorej členmi sú predsedovia miestnych združení, riaditelia neziskových organizácií, ktoré sú členmi ZPMP v SR a riaditelia krajských poradenských centier. Zvoláva ju predseda ZPMP v SR minimálne raz za dva roky.
2. Rada predsedov dáva podnety na činnosť ZPMP v SR a jeho rozpočet. Na jej zasadnutiach sa vymieňajú a prenášajú skúsenosti miestnych združení a informácie medzi orgánmi ZPMP v SR, krajskými poradenskými centrami a miestnymi združeniami.

Článok 10

Revízna komisia

1. Revízna komisia je trojčlenná. Pôsobí ako nezávislý kontrolný orgán, sleduje a kontroluje dodržiavanie stanov, činnosť a hospodárenie ZPMP v SR. Má právo prístupu ku všetkým dokumentom a dokladom. Zo svojho streda si volí predsedu. Na miesto odstupujúceho člena nastupuje náhradník.
2. Valnému zhromaždeniu predkladá správu revíznej komisie a správu o svojej činnosti.

3. Členovia revíznej komisie sa v rámci svojich právomocí môžu zúčastniť na zasadaniach orgánov ZPMP v SR s hlasom poradným.
4. Revízna komisia je oprávnená dať podnet na zvolanie mimoriadneho VZ.
5. Volebné obdobie revíznej komisie je štyri roky a končí sa vyhlásením výsledkov nasledujúcich volieb.

Článok 11 **Poradný výbor**

1. Poradný výbor je najmenej trojčlenný.
2. Zloženie poradného výboru je v súlade so znením zákona č. 112/2018 Z.z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.
3. Poradný výbor sa zúčastňuje na fungovaní registrovaného sociálneho podniku, najmä na dosahovaní pozitívneho sociálneho vplyvu registrovaného sociálneho podniku a na hodnotení dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu.
4. Vznik, zánik členstva a fungovanie Poradného výboru upravuje vnútorná smernica ZPMP v SR.

Článok 12 **Zariadenia ZPMP v SR**

1. ZPMP v SR zriaďuje za účelom dosiahnutia svojich cieľov modelové zariadenia sociálnej starostlivosti, vzdelávacie a školiace zariadenia (ďalej len „zariadenie“).
2. Zariadenie vzniká spravidla na základe pilotného projektu. Po ukončení projektu získava v súlade s právnymi predpismi vlastnú právnu subjektivitu a vzťahy medzi ZPMP v SR ako zakladateľom a zariadením ďalej upravuje zakladateľská zmluva.

Článok 13 **Republiková centrála ZPMP v SR**

1. Republiková centrála ZPMP v SR (ďalej len „RC“) je výkonným aparátom ZPMP v SR pre organizačnú, poradenskú, administratívnu, hospodársku a finančnú činnosť.
2. ZPMP v SR zamestnáva pracovníkov RC. Prijímanie pracovníkov je v kompetencii riaditeľa RC.
3. Riaditeľ sa zúčastňuje na zasadaniach orgánov ZPMP v SR s poradným hlasom.
4. Riaditeľ vydáva interné právne predpisy RC (napr. pracovný poriadok, organizačný poriadok).
5. Zamestnanec RC nemôže byť členom volených orgánov ZPMP v SR.
6. RC vypracováva návrh plánu činnosti a rozpočtu na príslušný rok a predkladá ho na schválenie predsedníctvu.

Článok 14 **Majetok a hospodárenie**

1. Majetok ZPMP v SR tvoria hnutel'né a nehnuteľné veci potrebné na zabezpečenie vlastnej činnosti. ZPMP v SR s nimi nakladá podľa platných predpisov a vlastných pravidiel.

2. Zdrojom majetku a financovania sú najmä príjmy z členských príspevkov, dobrovoľníckych finančných a nefinančných vkladov svojich členov, z príspevkov a darov iných osôb, z výnosov majetku združenia, dedičstva, dotácie štátu, dary a príjmy od nadácií, príjmy najmä zo vzdelávacej, športovej, spoločenskej, kultúrnej, hospodárskej a ostatnej činnosti.
3. ZPMP v SR využíva 100 % zisku na dosiahnutie hlavných cieľov uvedených v čl. 2 Stanov ZPMP v SR.
4. Člen ZPMP v SR, ktorý zo združenia vystúpil, alebo bol vylúčený, nemá nárok na podiel na majetku ZPMP v SR.

Článok 15

Zrušenie ZPMP v SR

1. ZPMP v SR sa zruší, keď o tom rozhodne VZ dvojtretinovou väčšinou pozvaných delegátov v zmysle čl. 6 ods. 2.
2. VZ menuje súčasne likvidátora, ktorý vykonáva likvidáciu majetku podľa platných predpisov a uznesenia VZ.
3. ZPMP v SR sa môže zrušiť i zlúčením s iným združením za rovnakých podmienok ako ods. 1.

Článok 16

Záverečné ustanovenia

Dňom nadobudnutia účinnosti týchto stanov sa zrušujú doteraz účinné Stanovy ZPMP v SR zo dňa 12.09.2021.

Tieto stanovy nadobúdajú platnosť dňom 24.03.2023.